Wet van … houdende wijziging van de regeling waarmee een kind bij de aangifte van zijn geboorte een geslachtsnaam verkrijgt indien de ouders geen geldige naamskeuze keuze hebben gedaan (Wet wijziging vangnetnorm geslachtsnaam bij aangifte van geboorte) [KetenID WGK029667]

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de regeling op grond waarvan de ambtenaar van de burgerlijke stand bepaalt welke geslachtsnaam een kind heeft als de ouders geen naamskeuze hebben gedaan te wijzigen en de mogelijkheden voor deze naamskeuze te verruimen en dat daartoe Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek dient te worden gewijzigd;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5 wordt vervangen door de volgende artikelen, luidende:

Artikel 5

1. Eenieder heeft de geslachtsnaam of geslachtsnamen die hem in zijn geboorteakte zijn gegeven.
2. Indien een kind bij de geboorte in familierechtelijke betrekking tot één ouder staat, heeft het de geslachtsnaam van die ouder.

Artikel 5a

1. Indien een kind bij de geboorte in familierechtelijke betrekking tot beide ouders staat, kunnen de ouders voor de geboorte tot uiterlijk ter gelegenheid van de aangifte van geboorte gezamenlijk geslachtsnaamskeuze doen. Op een gezamenlijke geslachtsnaamskeuze kan tot aan de aangifte van geboorte gezamenlijk worden teruggekomen.
2. Als de ouders voor het tijdstip van de aangifte van geboorte geen geslachtsnaamskeuze bij de ambtenaar van de burgerlijke stand hebben gedaan, kan de aangever verklaren welke geslachtsnaamskeuze de ouders gezamenlijk hebben gedaan.
3. Van de geslachtsnaamskeuze maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand een akte van geslachtsnaamskeuze op.

Artikel 5b

1. Bij de keuze van een geslachtsnaam voor een kind kan worden gekozen voor de geslachtsnaam van een van de ouders of voor een combinatie van hun beider geslachtsnamen in een zelfgekozen volgorde.
2. Wordt voor een kind gekozen voor een combinatie van geslachtsnamen van de ouders, en een ouder heeft een geslachtsnaam die een combinatie is van twee geslachtsnamen van diens ouders, dan wordt uit die combinatie één geslachtsnaam doorgegeven.

Artikel 5c

1. Indien uiterlijk op het tijdstip van de aangifte van geboorte geen gezamenlijke geslachtsnaamskeuze is gedaan, geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand het kind als geslachtsnaam een combinatie van de geslachtsnamen van beide ouders in alfabetische volgorde. De ambtenaar vermeldt in de akte van geboorte dat de geslachtsnaam ambtshalve is gegeven.
2. Geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand het kind een geslachtsnaam op grond van het eerste lid en heeft een ouder een geslachtsnaam die een combinatie is van twee geslachtsnamen, dan wordt uit die combinatie de in alfabetische volgorde eerste geslachtsnaam doorgegeven.

Artikel 5d

1. Tot een jaar na de geboorte kunnen de ouders gezamenlijk een nieuwe geslachtsnaamskeuze doen met inachtneming van artikel 5b. De keuze wordt gedaan bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van het kind of bij de ambtenaar van de burgerlijke stand onder wie zijn akte van geboorte berust.
2. Indien de ouder die niet de aangever van de geboorte van het kind is de verklaring als bedoeld in artikel 5a, tweede lid, binnen een jaar na de geboorte betwist, wijzigt de ambtenaar van de burgerlijke stand de geslachtsnaam van het kind in overeenstemming met artikel 5c.
3. Van de geslachtsnaamskeuze op grond van het eerste lid en de betwisting op grond van het tweede lid wordt een akte van geslachtsnaamskeuze gemaakt. De aanpassing heeft gevolg vanaf het tijdstip waarop de akte is opgemaakt.

Artikel 5e

1. De rechtbank kan, ongeacht of voor het kind eerder een gezamenlijke geslachtsnaamskeuze is gedaan, op verzoek van een ouder met inachtneming van artikel 5b, eerste lid een nieuwe geslachtsnaam bepalen. De rechtbank bepaalt in dat geval de geslachtsnaam op een combinatie van de geslachtsnamen van beide ouders in alfabetische volgorde, tenzij een van de andere keuzes op grond van artikel 5b, eerste lid, in het belang van het kind noodzakelijk is.
2. Het verzoek wordt uiterlijk een jaar na de geboorte van het kind ingediend of, indien sprake is geweest van bedreiging of misbruik van omstandigheden omtrent de naamskeuze, binnen een jaar nadat deze invloed heeft opgehouden te werken.

Artikel 5f

1. Een kind dat na de geboorte in familierechtelijke betrekking tot een tweede ouder komt te staan behoudt zijn geslachtsnaam, tenzij de ouders gezamenlijk geslachtsnaamskeuze doen voor een andere geslachtsnaam op grond van artikel 5b.
2. Van de keuze wordt melding gemaakt in de akte of rechterlijke uitspraak waarmee het ouderschap tot stand komt.

Artikel 5g

1. Een geslachtsnaamskeuze op grond van de voorgaande artikelen kan slechts worden gedaan ten aanzien van het eerste kind dat tot beide ouders in familierechtelijke betrekking staat of komt te staan. Volgende kinderen van dezelfde ouders hebben dezelfde geslachtsnaam als het eerste kind.
2. In afwijking van het eerste lid geldt de geslachtsnaamskeuze die voor de geboorte of ter gelegenheid van de aangifte is gedaan ten aanzien van een kind dat levenloos ter wereld komt of is gekomen, alleen ten aanzien van dit kind. Deze geslachtsnaamskeuze wordt opgenomen in de akte, bedoeld in artikel 19i, eerste lid.

Artikel 5h

1. Een kind dat door adoptie in familierechtelijke betrekking komt te staan tot een of beide ouders behoudt de eigen geslachtsnaam, tenzij de adoptant of adoptanten gezamenlijk geslachtsnaamskeuze doet of doen voor een andere geslachtsnaam.
2. In geval van adoptie kan steeds gekozen worden voor de geslachtsnaam van een van de adoptanten of een combinatie van de geslachtsnamen van beide adoptanten in een vrij te bepalen volgorde of van één van hen in combinatie met de eigen geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde, waarbij alle kinderen van die adoptanten met een combinatie van geslachtsnamen op grond van dit lid ten minste een zelfde geslachtsnaam van de adoptant hebben en alle kinderen die anders dan door adoptie in familierechtelijke betrekking tot de ouders komen te staan dezelfde geslachtsnaam of gecombineerde geslachtsnaam hebben. De gekozen eigen geslachtsnaam van het kind werkt niet door voor volgende kinderen van die adoptanten.
3. Artikel 5b, tweede lid is van overeenkomstige toepassing op de geslachtsnaamskeuze voor een gecombineerde geslachtsnaam op grond van het tweede lid.
4. Van de geslachtsnaamskeuze wordt melding gemaakt in de rechterlijke uitspraak tot adoptie.

Artikel 5i

1. Indien het kind op het tijdstip van de totstandkoming van het ouderschap twaalf jaar of ouder is, verklaart het in afwijking van artikel 5f zelf ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand, de notaris of de rechtbank of hij zijn eigen geslachtsnaam wil behouden of geslachtsnaamskeuze wil doen in overeenstemming met artikel 5b.
2. Indien het kind bij de adoptie twaalf jaar of ouder is, verklaart het in afwijking van artikel 5h zelf ten overstaan van de rechtbank of hij zijn eigen geslachtsnaam wil behouden of geslachtsnaamskeuze wil doen overeenkomstig artikel 5h, tweede lid.
3. Bij een ontkenning van ouderschap, vernietiging van een erkenning of herroeping van een adoptie kan de rechtbank op verzoek bepalen dat het kind dienst geslachtsnaam behoudt.

Artikel 5j

1. Is één van de ouders voorafgaand aan het tijdstip waarop een geslachtsnaamskeuze uiterlijk moet zijn gedaan overleden en is de geslachtsnaamskeuze niet gedaan, dan legt de andere ouder een verklaring omtrent de geslachtsnaamskeuze af. Hetzelfde geldt indien één van de ouders wegens lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele staat dan wel indien ten aanzien van hem of haar een mentorschap bestaat.
2. In afwijking van artikel 5i kunnen de ouders gezamenlijk geslachtsnaamskeuze doen voor het kind dat de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt maar niet in staat kan worden geacht tot het doen van geslachtsnaamskeuze. Indien geen geslachtsnaamskeuze wordt gedaan, behoudt het kind de geslachtsnaam die het heeft.

Artikel 5k

Artikel 5a tot en met artikel 5j zijn tevens van toepassing indien een ouder en zijn echtgenoot of geregistreerde partner die niet de ouder is, van rechtswege gezamenlijk het gezag als bedoeld in artikel 253sa over het kind zullen uitoefenen of uitoefenen waarbij de ouder en zijn echtgenoot of geregistreerde partner worden gelijkgesteld met de ouders.

Artikel 5l

Zijn de ouders onbekend, dan neemt de ambtenaar van de burgerlijke stand in de geboorteakte een voorlopige voornaam en geslachtsnaam op, in afwachting van het besluit van Onze Minister van Justitie en Veiligheid waarbij de voornamen en de geslachtsnaam van het kind worden vastgesteld.

Artikel 5m

Indien een kind wiens vader van adel is niet uitsluitend zijn geslachtsnaam verkrijgt, gaat de adeldom niet over op dat kind.

Artikel 5n

De geslachtsnaam van kinderen geboren uit een huwelijk met een lid van het koninklijk huis wordt bij koninklijk besluit bepaald.

B

In artikel 19c wordt ‘artikel 5, tiende lid, van dit boek’ vervangen door: ‘artikel 5l’.

C

In artikel 1:253t, vijfde lid, BW wordt “artikel 5, veertiende lid”” vervangen door “artikel 5b, tweede lid”.

D

In artikel 1:282, zevende lid, BW wordt “artikel 5, veertiende lid” vervangen door “artikel 5b, tweede lid”.

ARTIKEL II

Artikel 25 van Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek wordt als volgt gewijzigd:
1. De aanhef van het eerste lid komt te luiden: “Ter zake van de toepassing van artikel 5 tot en met 5n van Boek 1 geldt het volgende:”.
2. In het eerste lid, onderdeel a, wordt “artikel 5 lid 2” vervangen door “artikel 5f lid 1” en wordt “zestien jaren” vervangen door “twaalf jaar”.
3. In het eerste lid, onderdeel b, wordt “zestien jaren” vervangen door “twaalf jaar”.
4. In het eerste lid, onderdeel c, wordt “artikel 5 lid 3” vervangen door “artikel 5h” en wordt “zestien jaren” vervangen door “twaalf jaar”.
5. Het eerste lid, onderdeel d, komt te luiden:
“d. De in artikel 5a lid 1 van Boek 1 bedoelde naamskeuze kan voor de geboorte van het kind worden gedaan indien ten minste een van de ouders op het tijdstip van de verklaring het Nederlanderschap bezit.”
6. In het eerste lid, onderdeel e, wordt “artikel 5 lid 4” vervangen door “artikel 5b”.
7. In het eerste lid, onderdeel f, wordt “artikel 5, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek” vervangen door “artikel 5b van Boek 1” en wordt “zestien jaar” vervangen door “twaalf jaar”.
8. onder verlettering van onderdeel g tot onderdeel h, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
g. Indien een volgend kind blijkens de geboorteakte of krachtens toepasselijk recht een naam heeft die afwijkt van de naam van het eerste kind dat tot beide ouders in familierechtelijke betrekking staat, kunnen de ouders verklaren dat het desbetreffende kind dezelfde geslachtsnaam zal hebben als het eerste kind. Indien het kind twaalf jaar of ouder is, verklaart het kind zelf ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand dat hij de geslachtsnaam zal hebben die overeenkomt met de geslachtsnaam van het eerste kind dat tot beide ouders in familierechtelijke betrekking staat.
9. In het eerste lid, onderdeel h (nieuw), wordt “onder a – f” vervangen door: “onder a – g”.
10. In het tweede lid wordt de tweede zin vervangen door “In de overige gevallen kan de verklaring worden afgelegd bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van het kind of bij de ambtenaar van de burgerlijke stand onder wie zijn akte van geboorte berust.

Artikel III

Aan artikel 2, eerste lid, van de **Wet rechten burgerlijke stand** wordt, onder vervanging van de punt aan het eind van onderdeel i door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

j. voor een geslachtsnaamskeuze op grond van artikel 5d, eerste lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

ARTIKEL IV

In artikel 9, vierde lid, van de **Wet lidmaatschap koninklijk huis** wordt "Artikel 5, eerste tot en met elfde lid," vervangen door "Artikelen 5 tot en met 5m".

ARTIKEL V

Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 5 wordt vervangen door de volgende artikelen, luidende:

Artikel 5

1. Eenieder heeft de geslachtsnaam of geslachtsnamen die hem in zijn geboorteakte zijn gegeven.
2. Indien een kind bij de geboorte in familierechtelijke betrekking tot één ouder staat, heeft het de geslachtsnaam van die ouder.

Artikel 5a

1. Indien een kind bij de geboorte in familierechtelijke betrekking tot beide ouders staat, kunnen de ouders voor de geboorte tot uiterlijk ter gelegenheid van de aangifte van geboorte gezamenlijk geslachtsnaamskeuze doen. Op een gezamenlijke geslachtsnaamskeuze kan tot aan de aangifte van geboorte gezamenlijk worden teruggekomen.
2. Als de ouders voor het tijdstip van de aangifte van geboorte geen geslachtsnaamskeuze bij de ambtenaar van de burgerlijke stand hebben gedaan, kan de aangever verklaren welke geslachtsnaamskeuze de ouders gezamenlijk hebben gedaan.
3. Van de geslachtsnaamskeuze maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand een akte van geslachtsnaamskeuze op.

Artikel 5b

1. Bij de keuze van een geslachtsnaam voor een kind kan worden gekozen voor de geslachtsnaam van een van de ouders of voor een combinatie van hun beider geslachtsnamen in een zelfgekozen volgorde.
2. Wordt voor een kind gekozen voor een combinatie van geslachtsnamen van de ouders, en een ouder heeft een geslachtsnaam die een combinatie is van twee geslachtsnamen van ouders, dan wordt uit die combinatie één geslachtsnaam doorgegeven.

Artikel 5c

1. Indien uiterlijk op het tijdstip van de aangifte van geboorte geen gezamenlijke geslachtsnaamskeuze is gedaan, geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand het kind als geslachtsnaam een combinatie van de geslachtsnamen van beide ouders in alfabetische volgorde. De ambtenaar vermeldt in de akte van geboorte dat de geslachtsnaam ambtshalve is gegeven.
2. Geeft de ambtenaar van de burgerlijke stand het kind een geslachtsnaam op grond van het eerste lid en heeft een ouder een geslachtsnaam die een combinatie is van twee geslachtsnamen, dan wordt uit die combinatie de in alfabetische volgorde eerste geslachtsnaam doorgegeven.

Artikel 5d

1. Tot een jaar na de aangifte van geboorte kunnen de ouders gezamenlijk een nieuwe geslachtsnaamskeuze doen met inachtneming van artikel 5b. De keuze wordt gedaan bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de woonplaats van het kind of bij de ambtenaar van de burgerlijke stand onder wie zijn akte van geboorte berust.
2. Indien de ouder die niet de aangever van de geboorte van het kind is de verklaring als bedoeld in artikel 5a, tweede lid, binnen een jaar na de geboorte betwist, wijzigt de ambtenaar van de burgerlijke stand de geslachtsnaam van het kind in overeenstemming met artikel 5c.
3. Van de geslachtsnaamskeuze op grond van het eerste lid en de betwisting op grond van het tweede lid wordt een akte van geslachtsnaamskeuze gemaakt. De aanpassing heeft gevolg vanaf het tijdstip waarop de akte is opgemaakt.

Artikel 5e

1. Het gerecht van eerste aanleg kan, ongeacht of voor het kind eerder een gezamenlijke geslachtsnaamskeuze is gedaan, op verzoek van een ouder met inachtneming van artikel 5b, eerste lid een nieuwe geslachtsnaam bepalen. Het gerecht van eerste aanleg bepaalt in dat geval de geslachtsnaam op een combinatie van de geslachtsnamen van beide ouders in alfabetische volgorde, tenzij een van de andere keuzes op grond van artikel 5b, eerste lid, in het belang van het kind noodzakelijk is.
2. Het verzoek wordt uiterlijk een jaar na de geboorte van het kind ingediend of, indien sprake is geweest van bedreiging of misbruik van omstandigheden omtrent de naamskeuze, binnen een jaar nadat deze invloed heeft opgehouden te werken.

Artikel 5f

1. Een kind dat na de geboorte in familierechtelijke betrekking tot een tweede ouder komt te staan door erkenning behoudt zijn geslachtsnaam, tenzij bij de erkenning door de ouders gezamenlijk geslachtsnaamskeuze wordt gedaan voor een andere geslachtsnaam op grond van artikel 5b. Hetzelfde geldt indien het kind na de geboorte in familierechtelijke betrekking tot een tweede ouder komt te staan door brieven van vaderschap, tenzij door de moeder ter gelegenheid van het verzoek een geslachtsnaamskeuze wordt gedaan op grond van artikel 5b.
2. Van de keuze wordt melding gemaakt in de akte van erkenning of in de brieven van vaderschap.

Artikel 5g

1. Een geslachtsnaamskeuze op grond van de voorgaande artikelen, kan slechts worden gedaan ten aanzien van het eerste kind dat tot beide ouders in familierechtelijke betrekking staat of komt te staan. Volgende kinderen van dezelfde ouders hebben dezelfde geslachtsnaam als het eerste kind.
3. In afwijking van het eerste lid geldt de geslachtsnaamskeuze die voor de geboorte of ter gelegenheid van de aangifte is gedaan ten aanzien van een kind dat levenloos ter wereld komt of is gekomen, alleen ten aanzien van dit kind. Deze geslachtsnaamskeuze wordt opgenomen in de akte, bedoeld in artikel 19i, eerste lid.

Artikel 5h

1. Een kind dat door adoptie in familierechtelijke betrekking komt te staan tot een of beide ouders behoudt de eigen geslachtsnaam, tenzij door de adoptant of adoptanten gezamenlijk geslachtsnaamskeuze wordt gedaan voor een andere geslachtsnaam.
2. In geval van adoptie kan steeds gekozen worden voor de geslachtsnaam van een der adoptanten of een combinatie van de geslachtsnamen van beide adoptanten in een vrij te bepalen volgorde of van één van hen in combinatie met de eigen geslachtsnaam van het kind in een vrij te bepalen volgorde, waarbij alle kinderen van die adoptanten met een combinatie van geslachtsnamen op grond van dit lid ten minste een zelfde geslachtsnaam van de adoptant hebben en alle kinderen die anders dan door adoptie in familierechtelijke betrekking tot de ouders komen te staan dezelfde geslachtsnaam of gecombineerde geslachtsnaam hebben. De gekozen eigen geslachtsnaam van het kind werkt niet door voor volgende kinderen van die adoptanten.
3. Artikel 5b, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op de geslachtsnaamskeuze voor een gecombineerde geslachtsnaam op grond van het tweede lid.
4. Van de geslachtsnaamskeuze wordt melding gemaakt in de rechterlijke uitspraak tot adoptie.

Artikel 5i

1. Indien het kind op het tijdstip van de totstandkoming van het ouderschap twaalf jaar of ouder is, verklaart het in afwijking van artikel 5a zelf ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand, de notaris of het gerecht van eerste aanleg of hij zijn eigen geslachtsnaam wil behouden of geslachtsnaamskeuze wil doen in overeenstemming met artikel 5b.
2. Indien het kind bij de adoptie twaalf jaar of ouder is, verklaart het in afwijking van artikel 5a zelf ten overstaan van het gerecht van eerste aanleg of hij zijn eigen geslachtsnaam wil behouden of geslachtsnaamskeuze wil doen overeenkomstig artikel 5h, tweede lid.
3. Bij een vernietiging van een erkenning of herroeping van een adoptie kan de het gerecht van eerste aanleg op verzoek bepalen dat het kind de geslachtsnaam behoudt.

Artikel 5j

1. Is één van de ouders voorafgaand aan het tijdstip waarop een geslachtsnaamskeuze uiterlijk moet zijn gedaan overleden en is de geslachtsnaamskeuze niet gedaan, dan legt de andere ouder een verklaring omtrent de geslachtsnaamskeuze af. Hetzelfde geldt indien één van de ouders wegens diens lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele staat dan wel indien ten aanzien van hem of haar een mentorschap bestaat.
2. In afwijking van artikel 5i kunnen de ouders gezamenlijk geslachtsnaamskeuze doen voor het kind dat de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt maar niet in staat kan worden geacht tot het doen van geslachtsnaamskeuze. Indien geen geslachtsnaamskeuze wordt gedaan behoudt het kind de geslachtsnaam die het heeft.

Artikel 5l

Zijn de ouders onbekend, dan neemt de ambtenaar van de burgerlijke stand in de geboorteakte een voorlopige voornaam en geslachtsnaam op, in afwachting van het besluit van Onze Minister van Justitie en Veiligheid waarbij de voornamen en de geslachtsnaam van het kind worden vastgesteld.

Artikel 5m

Indien een kind wiens vader van adel is niet uitsluitend zijn geslachtsnaam verkrijgt, gaat de adeldom niet over op dat kind.

B

In artikel 19c wordt ‘artikel 5, tweede lid’ vervangen door: ‘artikel 5l’.

ARTIKEL VI
1.Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.
2. De periode dat een nieuwe geslachtsnaamskeuze kan worden gedaan op grond van de artikelen 5d, eerste lid, Artikel I, onderdeel A en Artikel V, onderdeel A, of een verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam kan worden gedaan op grond van de artikelen 5e, Artikel I, onderdeel A en Artikel V, onderdeel A, wordt voor kinderen geboren binnen één jaar voor de inwerkingtreding van die bepalingen gesteld op de periode van één jaar vanaf de inwerkingtreding van deze bepalingen.

ARTIKEL VII
Deze wet wordt aangehaald als: Wet wijziging vangnetnorm geslachtsnaam bij aangifte van geboorte.

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren, die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,